

ARIKETAK

1. Askatu ondoko sistema: $2X - Y = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 1 & 0 & 5 \end{pmatrix}$ $X + Y = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 2 \\ 5 & 3 & 4 \end{pmatrix}$

Sol: $X = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 3 \end{pmatrix}$ $Y = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix}$

2. $A = \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ 1 & 4 \end{pmatrix}$ $B = \begin{pmatrix} 5 & 0 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$ eta $C = \begin{pmatrix} 7 & -1 \\ 0 & 3 \end{pmatrix}$ matrizeak emanik, ondoko berdintzetatik zeintzuk dira egiazkoak?

$A \cdot B = B \cdot A$; $(A \cdot B) \cdot C = A \cdot (B \cdot C)$; $(A + B) \cdot C = A \cdot C + B \cdot C$

Sol: Ez; Bai; Bai

3. Askatu ondoko sistema: $4X + 3Y = \begin{pmatrix} 1 & 8 \\ -3 & -1 \end{pmatrix}$ $2X + Y = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}$

Sol: $X = \begin{pmatrix} 4 & 2 \\ 3 & -1 \end{pmatrix}$ $Y = \begin{pmatrix} -5 & 0 \\ -5 & 1 \end{pmatrix}$

4. $A = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 2 \\ 2 & 2 & 0 \\ 0 & 2 & 2 \end{pmatrix}$ eta $B = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 2 \\ 0 & 2 & 4 \\ 2 & 4 & 6 \end{pmatrix}$ matrizeak emanik, kalkulatu $A^2 - B^2$

Sol: $\begin{pmatrix} 0 & -4 & -4 \\ 0 & -16 & -28 \\ -8 & -24 & -52 \end{pmatrix}$

5. $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik, kalkulatu $B = A + A^2 + A^3 + \dots + A^n$

Sol: $\begin{pmatrix} n & 0 \\ \frac{n^2 + n}{2} & n \end{pmatrix}$

6. $A = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 3 & -2 \end{pmatrix}$ matrizea emanik, kalkulatu $B = I + A + A^2 + A^3 + \dots + A^{99}$

Sol: $\begin{pmatrix} 150 & -50 \\ 150 & -50 \end{pmatrix}$

7. $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ matrizea emanik kalkulatu $(I + A)^{12}$

Sol: $\begin{pmatrix} 1 & 12 & 66 & 220 \\ 0 & 1 & 12 & 66 \\ 0 & 0 & 1 & 12 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$

8. $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$ dela jakinik, egiazta ezazu $A^2 = A + 2I$ dela.

9. Askatu ondoko sistema: $2X + 3Y = \begin{pmatrix} 5 & 7 \\ 2 & 9 \end{pmatrix}$ eta $X - Y = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$

Sol: $X = \begin{pmatrix} 5 & 4 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}$ $Y = \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$

10. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 2 & 0 & 1 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix}$ dela jakinik, kalkulatu A^t eta A^{-1}

Sol: $A^t = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & 2 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ $A^{-1} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -2 & 1 & 1 \\ 1 & -2 & 1 \\ 4 & 1 & -2 \end{pmatrix}$

11. Askatu ondoko sistema: $2X - 3Y = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 4 \end{pmatrix}$ $X + 5Y = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 4 & 6 \end{pmatrix}$

Sol: $X = \frac{1}{13} \begin{pmatrix} 11 & 7 \\ 12 & 38 \end{pmatrix}$ $Y = \frac{1}{13} \begin{pmatrix} 3 & -4 \\ 8 & 8 \end{pmatrix}$

12. Bila ezazu $\begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 0 \end{pmatrix} \cdot X = X \cdot \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 0 \end{pmatrix}$ baldintza betetzen duen X matrizea.

Sol: $X = \begin{pmatrix} a & b \\ 5b & a - 2b \end{pmatrix}$

13. Bila ezazu $3X + \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 4 & 6 \\ 1 & 3 \end{pmatrix} = \frac{2}{3}X - 2 \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 1 \\ 4 & 2 \end{pmatrix}$ baldintza betetzen duen X

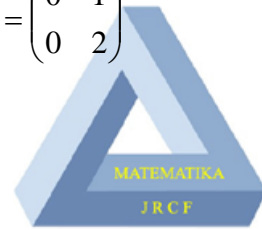
matrizea.

Sol: $X = \frac{3}{7} \begin{pmatrix} -3 & 2 \\ -10 & -8 \\ -9 & -7 \end{pmatrix}$

14. $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$ matrizea emanik,

- Kalkulatu A^2
- Kalkulatu $A^2 + \alpha \cdot A + \beta \cdot I = 0$ betetzen duten α eta β -ren balioak.

Sol: $A^2 = \begin{pmatrix} 5 & 4 \\ 4 & 5 \end{pmatrix}$; $\alpha = -4$ eta $\beta = 3$

15. $A = \begin{pmatrix} 2 & 5 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}$ matrizea emanik,

- Egiaztatu A matrizea alderanzgarria dela
- Kalkulatu A^{-1}
- Egiaztatu $(A-I)^2=0$ dela

Sol: $|A|=1 \rightarrow \text{Bai}$; $A^{-1} = \begin{pmatrix} 3 & -5 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$

16. $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik,

- Bilatu $A^2, A^3, \dots, A^n$
- Egiaztatu $(A-I)^2=0$ dela

Sol: $A^2 = \begin{pmatrix} 1 & 4 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$; $A^3 = \begin{pmatrix} 1 & 6 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$; $A^n = \begin{pmatrix} 1 & 2n \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

17. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik,

- Bilatu $A^2, A^3, \dots, A^n$
- Egiaztatu $A^3 - 3A^2 + 3A = I$ dela

Sol: $A^2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$; $A^3 = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 6 \\ 0 & 1 & 3 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$; $A^n = \begin{pmatrix} 1 & n & \frac{1}{2}n(n+1) \\ 0 & 1 & n \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$

18. Baldin $\begin{pmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 4 \end{pmatrix} \cdot A = \begin{pmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 4 \end{pmatrix} \cdot B$ bada, $A=B$ al da?

19. Bila ezazu A^{37} jakin da $A = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ dela.

Sol: $A^{37} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$

20. Kalkulatu A^n jakin da $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ dela.

Sol: $A^n = 3^{n-1} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$

21. $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$ matrizea emanik, kalkulatu $A^2, A^3, \dots, A^n$

$$\text{Sol: } A^2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 15 & 16 \end{pmatrix} \quad A^3 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 63 & 64 \end{pmatrix} \quad A^n = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 4^n - 1 & 4^n \end{pmatrix}$$

22. Kalkulatu $X^2 + Y^2$ jakin da $4X + 3Y = \begin{pmatrix} 1 & 8 \\ -3 & -1 \end{pmatrix}$ eta $2X + Y = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}$

$$\text{Sol: } X = \begin{pmatrix} 4 & 2 \\ 3 & -1 \end{pmatrix} \quad Y = \begin{pmatrix} -5 & 0 \\ -5 & 1 \end{pmatrix} \quad A^2 + B^2 = \begin{pmatrix} 47 & 6 \\ 29 & 8 \end{pmatrix}$$

23. Askatu $A \cdot X \cdot B = C$ ekuazioa, non $A = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$; $B = \begin{pmatrix} 2 & 5 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}$; $C = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ diren.

$$\text{Sol: } X = \begin{pmatrix} -3 & 5 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$$

24. Askatu ondoko sistema: $2A + B = \begin{pmatrix} 8 & 6 \\ 2 & -4 \end{pmatrix}$ eta $3A - B = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 3 & -6 \end{pmatrix}$

$$\text{Sol: } A = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & -2 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} 4 & 4 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

25. Askatu ondoko sistema: $2A + B = \begin{pmatrix} 5 & 12 & 7 \\ 4 & 2 & 7 \end{pmatrix}$ eta $3A + 2B = \begin{pmatrix} 11 & 25 & 0 \\ 20 & 10 & 35 \end{pmatrix}$

$$\text{Sol: } A = \begin{pmatrix} -1 & -1 & 14 \\ -12 & -6 & -21 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} 7 & 14 & -21 \\ 28 & 14 & 49 \end{pmatrix}$$

26. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik, kalkulatu, arrazoituz, A^n

$$\text{Sol: } A^n = 2^{n-1} \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$$

27. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik, bilatu $A \cdot B = B \cdot A$ betetzen duten B matritze guztiak.

$$\text{Sol: } B = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix}$$

28. Askatu ondoko sistema: $A + B + C = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 2 & 0 & 0 \end{pmatrix}$; $A - B + C = \begin{pmatrix} 3 & 1 & 5 \\ 0 & 4 & 2 \end{pmatrix}$ eta

$$A + B - C = \begin{pmatrix} 5 & 3 & 1 \\ -2 & 2 & 4 \end{pmatrix}$$

$$\text{Sol: } A = \begin{pmatrix} 4 & 2 & 3 \\ -1 & 3 & 3 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} -1 & 0 & -3 \\ 1 & -2 & -1 \end{pmatrix} \quad C = \begin{pmatrix} -2 & -1 & -1 \\ 2 & -1 & -2 \end{pmatrix}$$

29. $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$ eta $B = \begin{pmatrix} 3 & 0 \\ 1 & 5 \end{pmatrix}$ matrizeak emanik, kalkulatu $A \cdot X = B$ betetzen duen X matrizea.

$$\text{Sol: } X = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$$

30. $A = \begin{pmatrix} 5 & 1 & a \\ 2 & a & 1 \\ 3 & 0 & -1 \end{pmatrix}$ eta $B = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ matrizeak emanik, existitzen al da

$A \cdot B = B \cdot A$ betetzen duen a -ren balio errealik?

Sol: Ez du soluziorik

31. Askatu X matrizea hurrengo ekuazioan eta aurkitu bere balioa $2A - A \cdot X = B \cdot X$ kontuan hartuta $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 3 & 2 \end{pmatrix}$ eta $B = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$ direla.

Sol: $X = \begin{pmatrix} 4/3 & 2/3 \\ 1/2 & 1/2 \end{pmatrix}$

32. $A = \begin{pmatrix} 0 & -1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea edukita, kalkulatu $A^{12} + A^{-1}$

Sol: $\begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$

33. $A = \begin{pmatrix} 3 & 2 & -1 \\ -1 & 0 & 1 \\ -1 & -2 & 3 \end{pmatrix}$ matrizea edukita, zehaztu zein diren m -ren balioen

baterako $A \cdot X = m \cdot X$ berdintza betetzen duten eta nuluak ez diren $X = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$

matrize guztiak.

Sol: $m=2$ denean $(x, y, x+2y)$

34. $A = \begin{pmatrix} -3 & -2 \\ 4 & 3 \end{pmatrix}$ bada, aurkitu $A \cdot B + B \cdot A = \mathbf{0}$ betetzen duen $B \neq \mathbf{0}$ matrizea.

Sol: $B = \begin{pmatrix} a & b \\ 2b - 3a & -a \end{pmatrix}$

35. $A = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 2 & 5 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}$ eta $C = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizeak emanik, kalkulatu $A \cdot X \cdot B = C$, arrazoituz.

Sol: $X = \begin{pmatrix} -3 & 5 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$

36. Izan bitez A eta B ondoko matrizeak $A = \begin{pmatrix} 3 & -1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$

Aurkitu $A-B$ matrizearen alderantzizkoa eta X matrizea non $X(A-B) = A+B$ den.

Sol: $\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}; \begin{pmatrix} 7 & -10 \\ -4 & 7 \end{pmatrix}$

37. Kalkula ezazu $X^0 \cdot Y^2$, jakinik X eta Y ondoko sistema betetzen duten matrizeak direla:

$$4X + 3Y = \begin{pmatrix} 1 & 8 \\ -3 & -1 \end{pmatrix} \quad 2X + Y = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}$$

Sol: $X = \begin{pmatrix} 4 & 2 \\ 3 & -1 \end{pmatrix} \quad Y = \begin{pmatrix} -5 & 0 \\ -5 & 1 \end{pmatrix}$

38. Kalkulatu X matrizea $3X + AB = 2C$ betetzeko, honako hau jakinda:

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} 3 & 1 & 0 \\ -1 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad C = \begin{pmatrix} 4 & -1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Sol: $X = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2 & -4 & 4 \\ -4 & 1 & 3 \end{pmatrix}$

39. $B = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ eta $C = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$ matrizeak ditugu. Aurkitu A matrize bat B -rekin biderkatu eta biderkadura horri C batuz gero, emaitzatzat $2A$ edukiko duena.

Sol: $A = \begin{pmatrix} -1 & -1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$

40. Matrize hau emanda: $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ lortu A -rekin truka daitezkeen B matrize guztiak; hau da, $A \cdot B = B \cdot A$ beteko dutenak.

Sol: $B = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix}$

41. Izan bitez $A + B = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 4 & 5 \end{pmatrix}$ eta $A - B = \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 2 & 7 \end{pmatrix}$. Kalkulatu, posible baldin bada:

a) $A^2 - B^2$

b) $(A + B)^{-1}$ eta $(A - B)^{-1}$.

Sol: $\begin{pmatrix} -8 & -10 \\ -23 & -43 \end{pmatrix}; \text{EZ}; \frac{-1}{6} \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$

42. Izan bitez $2A + 3B = \begin{pmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 7 & 2 & -3 \end{pmatrix}$ eta $3A - B = \begin{pmatrix} 3 & -1 & -4 \\ 5 & 3 & 1 \end{pmatrix}$. Kalkula itzazu, posible baldin bada, $A \cdot B$ eta $A \cdot B^t$

Sol: $\text{EZ}; \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$

43. $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ matrizea emanik,

a) Kalkula itzazu A^2 , A^3 eta A -ren alderantzizkoa.

b) Aurki ezazu B matrizea, $AB = \begin{pmatrix} 5 \\ 3 \end{pmatrix}$ izan dadin. Ba al dago C matrizerik,

$CA = \begin{pmatrix} 5 \\ 3 \end{pmatrix}$ izan dadin?

Sol: $\begin{pmatrix} 4 & 3 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 8 & 7 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $\frac{1}{2}\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$; $B = \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix}$; EZ

44. Izan bitez ondoko hiru matrize hauek:

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad C = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 3 \end{pmatrix}$$

a) Aurki ezazu halako matrizea, X , non $A X + B = C$ baita.

b) Aurki al daiteke Y matrizerik, non $Y A + B = C$? Arrazona ezazu emandako erantzuna.

Sol: $\begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -2 & 1 & 0 \end{pmatrix}$; EZ